

ชื่อภาคนิพนธ์ : การใช้สื่อพื้นบ้านคีตศิลป์ สื่อสารการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานี ของชมรมรักษ์  
แม่น้ำปิตตานี คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ชื่อผู้เขียน : นางสุวรรณี เนตรศรีทอง

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ปีการศึกษา : 2546

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและรูปแบบสื่อพื้นบ้านคีตศิลป์ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับชมรมรักษ์แม่น้ำปิตตานี 3) เพื่อศึกษาแนวทางการใช้สื่อพื้นบ้านคีตศิลป์ สื่อสารการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานี ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหนังสือ ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมในงานแสดงคีตศิลป์ สอบถามประชาชนผู้ที่เข้าร่วมสัมมนา “แม่น้ำปิตตานีในทศวรรษหน้า” จำนวน 103 คน และจากการสัมภาษณ์เจาะลึกในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญซึ่งเป็นตัวแทนจากภาครัฐ ประชาชน และศิลปินคีตศิลป์ จำนวน 7 คน

ผลการศึกษา สื่อพื้นบ้านคีตศิลป์ที่มีมานานกว่า 100 ปี สันนิษฐานว่ามีต้นกำเนิดในจังหวัดยะลาและปิตตานี เป็นสื่อพื้นบ้านที่ให้ความบันเทิง แจ่มขำสาร ให้การศึกษา แสดงความคิดเห็น และเป็นตัวประสานความสัมพันธ์ ที่ได้รับความนิยมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้ดี และเหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับชมรมรักษ์แม่น้ำปิตตานีซึ่งเป็นชมรมที่มีการรวมตัวภายใต้โครงการอนุรักษ์และพัฒนาลุ่มน้ำปิตตานี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ดำเนินงานด้านการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานีมาอย่างต่อเนื่องพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมของชมรม โดยให้เหตุผลว่าเป็นชมรมที่ทำเพื่อสังคมมีประโยชน์ต่อส่วนรวม เป็นกิจกรรมที่มองไกลในอนาคตเป็นการป้องกันก่อนแก้ไขคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติแบบยั่งยืน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการใช้คีตศิลป์สื่อสารการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานี ประชาชนส่วนใหญ่มีความชื่นชอบการแสดงคีตศิลป์ และเห็นด้วยที่จะใช้สื่อพื้นบ้านคีตศิลป์สื่อสารการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานี โดยต้องส่งเสริมให้คีตศิลป์เป็นเครือข่ายในการอนุรักษ์ และชมรมรักษ์แม่น้ำปิตตานี ควรให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์แม่น้ำให้กับศิลปินได้ร้องกลอนสดสอดแทรกในการแสดง ควรมีการแต่งเพลงเกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานี ให้มีทำนองและจังหวะน่าสนใจ และ เนื้อร้องที่มีการผสมผสานภาษาไทยกับภาษาขาวเป็นการขยายกลุ่มผู้สนใจให้เข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสื่อสารการอนุรักษ์แม่น้ำปิตตานีให้ได้ผลมากขึ้น และประสานหาแนวร่วมทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาส่งเสริมให้มีการใช้สื่อพื้นบ้านแขนงนี้ในการอนุรักษ์ เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1) ชมรมรักษ์แม่น้ำปิตตานีเป็นชมรมที่ทำงานเพื่อสังคม และเป็นที่ยอมรับในท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้มีการใช้สื่อพื้นบ้านคีตศิลป์ เป็นสื่อในการรณรงค์ ควรมีการสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์แม่น้ำกับกลุ่มศิลปินคีตศิลป์

2) ภาครัฐและเอกชนควรให้การสนับสนุนอนุรักษ์สื่อพื้นบ้าน ส่งเสริมให้มีการแสดงและการฝึกหัดคีตศิลป์กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น

The study aimed to 1) find out the history and form of the local medium called Dekirhulu, 2) reveal the attitude toward the Assembly of Pattani River Conservation, and 3) find out some way to use Dekirhulu to publicize the Pattani river conservation of the club established by the School of Social Development, the Yala Special Graduate Program, National Institute of Development Administration. The data were taken from secondary sources (i.e., related documents and publications). Also, participant observation was used during the Dekirhulu show. Moreover, 103 people who attended the seminar on "The Pattani River in the Next Decade" were interviewed. In-depth interview was also conducted to get information from seven key informants who were representatives from the public sector, people and Dekirhulu actors.

**Findings.** Dekirhulu was originated more than a century ago. Its origin was in Yala and Pattani Provinces. It entertains people, gives them information, educated them, and helps create unity in the community. It is popular in the southern border provinces because it can reach people and comply with local culture.

**Opinion about the Assembly of Pattani Conservation.** The club was formed under the Pattani River Conservation and Development project launched in 2000. The club has continued its operation in conserving the Pattani river. Most people were satisfied with its activities on the group that the club made contributions to the society as a whole. It had vision and tried to use a proactive approach to sustain natural resources.

**Opinion about using Dekirhulu to publicize the Pattani river conservation project.** Most people enjoyed watching Dekirhulu and agreed that this local medium could help to convey the river conservation message. Dekirhulu should be promoted to be a network in the river conservation. The Assembly of Pattani River Conservation should give the actors and actresses knowledge about the river conservation so that they could put the message in their drama songs. Also, songs about the Pattani River conservation should be composed. They should have interesting rhythms and the words should include these in the Thai and Yavi language in order to reach more audiences. Cooperation from the public and the private sectors should be sought to use this local medium in conserving the river. This, in turn, will conserve local outline, too.

#### **Recommendations**

1. Assembly of Pattani River Conservation is an organization that works for society and is accepted in the local area. It should promote the use of Dekirhulu to be a medium to commute with people about the river conservation. Also, Dekirhulu actors/actresses should be encouraged to join the river conservation network too.

2. The public and the private sectors should promote Dekirhulu and make it widely known.